

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

ANNA FELICE

Seduta ta' l-10 ta' April, 2014

Citazzjoni Numru. 925/2006

Il-Kontrollur tad-Dwana

vs

**Carmel sive Charles Ellul Sullivan maghruf ukoll bhala
Charles E. Sullivan, u Philip Azzopardi, it-tnejn
personalment, kif ukoll fil-kwalità taghhom ta' Diretturi
ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjetà "J. Cachia
Caruana Limited"**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tal-kontrollur tad-Dwana li permezz tieghu, wara li ppremetta illi:

Fis-snin 1990 u 1991 ghadd ta' prodotti destinati lis-socjetà konvenuta gew importati illegalment f'Malta peress li fuqhom la thallas id-dazju, la l-imposta fuq oggetti importati fit-termini ta' l-Att dwar il-Promozzjoni ta' Prodott Lokali u f'xi kazijiet lanqas thallas fuqhomkera ghall-magazzinagg taghhom ghalkemm damu ghand id-Dwana, u dan kif muri fil-prospett markat "Dok. A" esebit fil-kawza numru 686/92FS fl-istess ismijiet illi giet cancellata fit-3 ta' Novembru 2004 u esebit ukoll bhala 'DOK A' ma dan ir-rikors.

L-imsemmija importazzjoni illegali saret b'qerq u bi frodi u bis-sahha ta' l-uzu da parti tal-konvenuti ta' timbri foloz li kienu jsiru fuq id-dokumenti relattivi tad-Dwana u li kienu jaghtu l-impressjoni lill-ufficjali tad-Dwana inkarigati li jirrillaxxjaw l-oggetti importanti li d-dazju, l-imsemmija imposta u l-imsemmi prezz ta' magazzinagg fuq l-istess oggetti kienu thallsu, mentri fil-fatt ma kienux.

Kemm is-socjetà konvenuta kif ukoll il-konvenuti l-ohra, li huma u kienu fiz-zmien rilevanti diretturi taghna, huma responsabbli ghall-imsemmi qerq u frodi u konsegwenti dannu lill-esponent, stante l-agir doluz tas-socjetà konvenuta u ta' l-imsemmija diretturi taghha li, di piu, f'din il-vicenda uzaw lill-istess socjetà bhala "alter ego" u bhala mandatarja taghhom u ghal skopijiet illegali.

Inkluz fl-ammont li l-konvenuti saru possessuri tieghu permezz tal-frodi fuq l-isemmi hemm il-valur tad-dazju, ta' imposta u ta' prezz ta' magazzinagg dovut lill-attur fir-rigward ta' l-oggetti in kwistjoni li jammonta ghal mitejn u tnejn u tmenin elf, seba' mija u tmien liri Maltin, tlieta u ghoxrin centezmu u tmien millezmi (Lm282,708.23,8), kif muri fl-imsemmi "Dok. A" esebit fil-kawza numru 686/92FS fl-istess isminijiet illi giet cancellata fit-3 ta' Novembru 2004 u f'din il-kawza.

Inoltre, bhala rizultat ta' l-agir doluz tal-konvenuti, l-esponent sofra ukoll danni konsistenti inter alia fi spejjez ingenti li huwa nkorra sad-data ta' dan l-att fl-investigazzjoni u fil-prosekuzzjoni ta' l-agir doluz in kwistjoni.

Ghad li interpellati biex ihallsu lill-attur il-konvenuti mhux tali baqghu inadempjenti izda talli wiegbu ittra ufficcjali ta' l-esponent tal-11 ta' Dicembru 1991 billi cahdu ghal kollox it-talbiet ta' l-esponent b'ittra ufficjal responsiva ta' l-20 ta' Dicembru 1991 u ghalhekk kellha ssir il-kawza numru 686/92 FS fl-istess ismijiet illi giet cancellata fit-3 ta' Novembru 2004.

Fl-20 ta' Marzu 2003 l-konvenuti Charles sive Carmel Ellul Sullivan instab hati b'sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminal (inferjuri) "f'dawn il-Gzejjer fl-ahhar sentejn qabel is-6 ta' Frar, 1992, b'diversi atti maghmulin minnu fi zmienijiet differenti, li kienu jiksru l-istess dispozizzjoni tal-ligi w li kienu maghmula b'rizoluzzjoni wahda, bhala komplici, talli xjentement ghamel uzu minn entries tad-Dwana, ossia, cedola, polza ordni jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircevi bihom hlas jew jiehu kunsinna ta' oggetti, jew jigbor depozitu jew rahan minn ufficcju pubbliku jew minn bank jew stabiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b'xi att

pubbliku tal-Gvern, liema entries kellhom fuqhom timbru falsifikat bi ksur tal-artikolu 169 tal-Kodici Kriminali, skond l-ewwel imputazzjoni dedotta kontra tieghu indikata bl-ittra a) fic-citazzjoni, kif ukoll hati talli b'mezzi kontra l-ligi jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi were haga b'ohra sabiex gieghel titwemmen l-ezistenza ta' intrapizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti mmaginarji, jew sabiex qanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, ghamel qliegħ b'qerq ta' aktar minn Lm500 għaddannu tal-Gvern ta' Malta bi ksur tal-artikolu 308 tal-Kodici Kriminali, skond it-tielet u t-tmin imputazzjoni rispettivament indikati bhala c) u h) fic-citazzjoni kif emendata, kif ukoll lil Carmel sive Charles Ellul Sullivan hati talli meta huwa kien u bhala Direttur tal-kumpanija J. Cachia Caruana Limited, importa għalih f'dawn il-Gzejjer numru ta' containers b'merkanzija ta' valur globali ta' Lm272,714.17c, dazju Lm71,255 u Levu Lm210,062, bil-hsieb li jevadi d-dazju dovut u r-restrizzjonijiet ta' importazzjoni, xjentement ghamel uzu minn dokumenti li bid-dehen tieghu kien jaf li kienu foloz f'dettall sostanzjali u b'hekk bil-qerq warrab mill-post tal-kustodja dawn li stess containers jew parti mill-kontenut tagħhom, qabel ma d-dazju u l-levy dovuti gew imħallsa jew kawtelati skond il-hames akkuza dedotta kontra tieghu u indikata bl-ittra e) fic-citazzjoni u dana bi ksur tal-artikolu 62 (f)(g)(i)(k) u (m) tal-Kap.37."

L-istess Carmelo Ellul Sullivan intavola proceduri kostituzzjonali biex jimpunja dik is-sentenza permezz tal-kawza fl-ismijiet "Andrew Ellul Sullivan u Charles sive Carmelo Ellul Sullivan vs il-Kummissarju tal-Pulizija u l-Avukat Generali (Rik. Kost. Nru 10/2003) li wara li giet deciza b'mod sfavorevoli għalih mill-Prim Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) illum tindabpendenti quddiem il-Qorti Kostituzzjonali.

Ghalhekk permezz ta' dawn il-proceduri l-esponenti qiegħed jitlob li l-konvenuti jigu kundannati iħallsuh id-danni li huwa sofra kagun ta' l-ghemil doluz tagħhom u qiegħed ukoll jitlob il-ħlas ta' dak li gie akkwistat minn għandu bi frodi mill-konvenuti.

L-esponent jaf bil-fatti fuq dikjarati personalment fis-sens illi huwa jafhom minn dak li jirrizultalu mill-inkartamenti u t-tagħrif tiegħu tad-Dwana u mill-processi relattivi tal-Qrati.

Talab lil din il-Qorti:

Tiddikjara li l-konvenuti, jew min minnhom, huma responsabbli individwalment, u in solidum bejniethom għall-ħlas lill-attur t' l-ammont ta' dazju u ta' imposta u ta' kera għall-magazzinagg dovuti lil fuq il-prodotti fuq imsemmija u għall-ammont ta' spejjez li huwa gie indott jinkorri fl-investigazzjoni ta' l-agir doluz fuq imsemmi sad-data tal-prezentata ta' dan l-att u dan kemm, bħala danni kagunati lill-attur bħala konsegwenza ta' l-agir doluz tagħhom, jew min minnhom, kif ukoll bħala ammont akkwistat mill-konvenuti jew min minnhom bi frodi, jew meta kienu jafu li gej minn frodi, minn għand l-attur;

Tillikwida, id-danni sofferti mill-attur bħala konsegwenza ta' l-agir doluz tal-konvenuti jew min minnhom u l-ammont li tiegħu il-konvenuti jew min minnhom saru possessori bil-mezz ta' reat ta' frodi jew li xjentement ircevw meta kienu jafu li l-istess ammont kien akkwistat bi frodi;

Tikkundanna lill-konvenuti sabiex ihallsu lill-attur is-somma hekk likwidata.

Rat ir-risposta ta' Carmel sive Charles Ellul Sullivan u Philip Azzopardi, it-tnejn personalment li in forza taghha eccepew illi:

F' l-ewwel lok il-preskrizzjoni ta' sentejn ghat-tenur tal-artikoli 2149(e) u 2153 tal-Kodici Civili kif ukoll il-preskrizzjoni ghat-tenur tal-artikolu 2154 tal-istess Kodici;

Fit-tieni lok u minghajr pregjudizzju ghall-ewwel eccezzjoni illi ma hemm l-ebda ness bejn l-azzjoni tal-atturi ghall-hlas ta' dazju u l-posizzjoni personali tal-konvenuti bhala diretturi tas-socjetà impurtatrici;

Fit-tielet lok u minghajr pregjudizzju ghall-ewwel u t-tieni eccezzjoni li huma bl-ebda mod ma kienu responsabbli ta' xi agir frawdolenti jew qarrieqi fil-konfront tal-atturi, u tant dan huwa minnu li l-konvenut Philip Azzopardi gie liberat minn kull responsabbilità waqt li l-konvenut Carmelo Ellul Sullivan gie liberat minn kull responsabbilità dwar nuqqas ta' hlas ta' levy; inoltre fil-konfront tal-istess Carmelo Ellul Sullivan hemm proceduri pendenti minnhu mibdija biex is-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tigi dikjarata lesiva tad-drittijiet fondamentali tieghu;

Fir-raba lok, u minghajr pregjudizzju ghas-suespost li s-socjetà konvenuta kienet hallset dak kollu minnha dovut skond il-ligi;

Fil-hames lok u minghajr pregjudizzju ghas-suespost illi l-pretensjoni tal-atturi hija infondata fil-fatt u fid-dritt.

Rat ir-risposta ta' Carmel sive Charles Ellul Sullivan u Philip Azzopardi it-tnejn fil-kwalità taghhom ta' diretturi ghan-nom u in rappresentanza tas-socjetà J. Cachia Caruana Limited li in forza taghha eccepew illi:

Fl-ewwel lok il-preskrizzjoni ta' sentejn ghat-tenur tal-artikoli 2149(e) u 2153 tal-Kodici Civili kif ukoll il-preskrizzjoni ghat-tenur tal-artikolu 2154 tal-istess Kodici;

Fit-tieni lok u minghajr pregjudizzju ghall-ewwel eccezzjoni illi ma hemm l-ebda ness bejn l-azzjoni tal-atturi ghall-hlas ta' dazju u l-posizzjoni personali tal-konvenuti bhala diretturi tas-socjetà impurtatrici;

Fit-tielet lok u minghajr pregjudizzju ghall-ewwel u t-tieni eccezzjoni li huma bl-ebda mod ma kienu responsabbli ta' xi agir frawdolenti jew qarrieqi fil-konfront tal-atturi, u tant dan huwa minnhu li l-konvenut Philip Azzopardi gie liberat minn kull responsabilità waqt li l-konvenut Carmelo Ellul Sullivan gie liberat minn kull responsabilità dwar nuqqas ta' hlas ta' levy; inoltre fil-konfront tal-istess Carmelo Ellul Sullivan hemm proceduri pendenti minnhu mindija biex is-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tgi dikjarata lesiva tad-drittijiet fondamentali tieghu;

Fir-raba lok u minghajr pregjudizzju ghas-suespost li s-socjetà konvenuta kienet hallset dak kollu minnha dovut skond il-ligi;

Fil-hames lok u minghajr pregjudizzju ghas-suespost illi l-pretensjoni tal-atturi hija infondata fil-fatt u fid-dritt.

Rat id-dokumenti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet imressqa mill-partijiet.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Semghet lid-difensuri.

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza fuq l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni.

Permezz ta' din il-kawza il-kontrollur tad-Dwana qed jitlob Kundanna ghall-hlas ta' dazju u magazzinagg dovuti fuq prodotti importati illegalment. Qed jitlob ukoll danni. L-intimat jeccepixxi l-preskrizzjoni ai termini tal-Art. 2149(e), 2153 u 2154.

Jirrizulta mill-provi illi l-fatti li taw lok ghall-vertenza odjerna graw fis-sena 1990 – 1991. Jirrizulta wkoll illi fl-1992 kienet giet prezentata kawza fl-istess ismijiet (686/92 FS), liema kawza kienet giet cancellata fit-3 ta' Novembru 2004.

Ikkunsidrat illi l-Art. 2132 tal-Kodici Civi jipprovdi illi:

"Il-ksur tal-preskrizzjoni magħmul b'talba gudizzjarja, jitqies bhallikieku ma sarx, jekk l-attur jirrinunzja għat-talba, jew jekk il-kawza tibqa' dezerta, jew jekk it-talba tigi michuda".

Minn dan johrog li essenzjali għal din il-vertenza huwa l-kwezit jekk kawza li tigi kancellata timportax l-istess effetti bhal kawza li tkun tqieset dezerta skond il-ligi.

Il-Prim Awla tal-Qorti Civili (Sede Kostituzzjonali) fil-kawza Mintoff vs Avukat Generali (7 ta' Lulju 2004) irrileniet hekk:

*"Għall-kumpletezza jingħad li il-fatt li l-proceduri precedenti, wkoll ta' natura Kostituzzjonali, gew kancellati min din il-Qorti fit-23 ta' Mejju, 2001, u ma saritx talba għar-reappuntament tagħhom fit-termini tal-artikolu 199(3) tal-kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, ma jfissirx li l-istess rikorrenti ma jistghux iressqu proceduri ex novo. **L-effett ta' kawza kancellata mhux riappuntata huwa l-istess bhal meta kawza titqies dezerta** skond l-Artikolu 965 tal-Kap 12 u, a tenur ta' l-artikolu 963(6) ta' l-istess Kap. 12, "Bid-dizerzjoni ta' kawza fil-Qorti ta' l-ewwel grad il-procediment jispicca, izda ma jispiccx il-jedd għallazzjoni". Huwa biss il-gudikant li zzomm it-trattazzjoni ta' kawza determinata f'gudizzju separat, izda d-dezerzzjoni, salv ir-responsabilità għall-ispejjez, ma zzommx lill-istess parti li fethet l-pewwel kawza li tiftah proceduri godda fuq l-istess meritu".*

(enfasi ta' din il-Qorti)

L-insenjament ta' dawn il-Qrati in subiecta materia gie ampjament spjegat fis-sentenza moghtija fil-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fil-kawza Quilina vs Camilleri (10 ta' Marzu 2004), ghal liema sentenza il-Qorti taghmel pjena referenza.

Il-Qorti tal-Appell fil-kawza Ellul Sullivan vs Dimech (13 ta' Ottubru 1998) kienet ukoll rriteniet illi:

"It-talba gudizzjarja tinterrompi l-preskrizzjoni u hija ineffikaci ghall-finijiet ta' l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni fil-kazijiet stabbiliti fil-Kodici Civili. Jekk il-liberazzjoni mill-osservanza tal-gudizzju m'ghandhiex l-effett li tinnewtralizza l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni tad-dritt ta' l-azzjoni in corso, multo magis m'ghandux ikollu tali effett il-kancellament ta' kawza fejn, kif inghad, il-Qorti bl-ebda mod ma tinvesti l-meritu u semplicement tiddesti milli tiehu konjizzjoni taghha billi tordna li titnehha minn quddiemha. Kancellament li ma jipprekludix lill-attur id-dritt li jipproponi l-azzjoni sakemm ikun ghadu fiz-zmien li hekk jaghmel".

Din il-Qorti ma ssib ebda raguni sabiex tiddipartixxi minn dan l-insenjament, u dan in vista tal-fuq citati dati rilevanti u cioe', is-snin 1990 – 1991 meta graw il-fatti li dwarhom inbdew daww il-proceduri u data tal-2006 meta nbdiel il-kawza odjerna. Dawn id-dati jippruvaw it-trapass taz-zmien relattiv ghall-preskrizzjoni.

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt li tilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti u ghalhekk tichad it-talbiet tal-kontrollur tad-Dwana.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-kontrollur tad-Dwana.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----